

16:20, Vasárnap (január 22.), DUNA Televízió

Felfelé a lejtőn

fekete-fehér, magyar vígjáték, 80 perc, 1958

rendező: Gertler Viktor

forgatókönyvíró: Darvas Szilárd, Királyhegyi Pál

zeneszerző: Polgár Tibor

operatőr: Eiben István

vágó: Zákonyi Sándor

szereplő(k):

Házy Erzsébet (Takács Éva)

Kálmán György (Mester Lajos)

Kazal László (Api)

Ráday Imre (Vannai Jenő)

Ascher Oszkár (Doktor úr)

Benkő Gyula (Koncz István, mérnök)

Kibédi Ervin (Szabó Péter, mérnök)

Peti Sándor (Perjés Ábris, fodrász)

Psota Irén (Sebes Maca, énekesnő)

Rajz János (Pista bácsi, portás)

Feliratozva a teletext 378. oldalán.

A kissé esetlen Mester Lajos (Kálmán György) a bőrgyárban dolgozik és szerelmes Évába, az óvónőbe (Házy Erzsébet), aki énekesnő szeretne lenni. Vannai, a dörzsölt zenetanár (Ráday Imre) fellépteti a lányt a Kakukk bárban, cserébe természetesen viszonzást várva. Éva és Lajos már-már összejönnek, amikor a fiú, barátja, a csirkefogó Api (Kazal László) révén lopásba

keveredik és kirúgják. Éva Vannai segítségét elfogadva szerez neki munkát, ám Lajos ebből arra következtet, hogy Éva odaadta magát a zenetanárnak, ezért összevesznek. Vannai, aki titkos nemzetközi kém, Évát felhasználva egy találmányt próbál külföldre juttatni. A véletlen úgy hozza, hogy Lajos leplezi le és kapja el a bandát.

*

Kálmán György

FILM:

Dohnányi Ernő emlékére (magyar dokumentumf., 1993) (TV-műsor) szerkesztő
Akar velem játszani? (szín., magyar tévéf., 1982) (TV-film) színész
Fogadó az "Örök világosságához" (szín., magyar játékf., 1982) színész
Requiem (szín., magyar politikai dráma, 1981) színész
Krétarajz - Szép Ernőről (1980) (TV-film) szereplő
Hálapénz - Tiszteletem főorvos úr (magyar tévéf., 1979) (TV-film) színész
Friedrich Dürrenmatt: Play Stirndberg (színházi felv., 1976) (TV-film) színész
Felelet (ff., mb., magyar tévéf., 1975) (TV-film) színész
Próbafelvétel (ff., magyar tévéf., 1974) (TV-film) színész
Végül (ff., magyar dráma, 1974) színész
A fekete Mercedes utasai (ff., magyar tévéf., 1973) (TV-film) színész
A professzor a frontra megy (szín., magyar tévéjáték, 1973) (TV-film) színész
Felhőfejes (ff., magyar tévéf., 1972) (TV-film) színész
Tizennégy vértanú (szín., magyar filmdráma, 1970) (TV-film) színész
Halálnak halála (ff., magyar tévéf., 1969) (TV-film) színész
Imposztorok (ff., magyar filmdráma, 1969) színész
Só Mihály kalandjai (ff., magyar tévéf., 1969) színész
Történelmi magánügyek (ff., magyar film, 1969) színész
A kártyavár (szín., magyar krimi, 1967) színész
Nyaralók (ff., magyar tévéjáték, 1967) (TV-film) színész
Sellő a pecsétgyűrűn (ff., magyar játékf., 1967) színész
Társasjáték (ff., magyar tévéjáték, 1967) (TV-film) színész
Iszony (szín., magyar filmdráma, 1965) színész
A kőszívű ember fiai (szín., magyar filmdráma, 1964) színész
Rab Ráby (ff., magyar filmdráma, 1964) (TV-film) színész
Esős vasárnap (ff., magyar rom. dráma, 1962) színész
Felfelé a lejtőn (ff., magyar vígj., 1958) színész Vetítik: DUNA TELEVÍZIÓ: Vasárnap (Január 22.) 16:20
A gyáva (mb., magyar filmdráma) (TV-film) színész
Az elefánt (TV-műsor) színész

http://hu.wikipedia.org/wiki/Kálmán_György

*

jewish meeting point

20 éve nincs közöttünk Kálmán György

2009. február 19. csütörtök, 18:12

Legendás Lucifer (Madách: Az ember tragédiája), Marat (Weiss: Marat halála) és Robespierre (Büchner: Danton) és verset mondó ember volt. Orgánuma adta karakterét, de ő több volt/más volt Humphrey Bogart magyar hangjánál. Érzékeny volt, akinek sok csend és nyugalom kellett a színészi újralétezéshez. Két évtizede csak a csend...

Kálmán György (1925) színészöltőnyi tapasztalat birtokában elfutott színházszerelmétől, mint az öreg Tolsztoj, amikor képtelen volt egyetérteni a színházzal magával. Bőréen érzi: hol él. A belélegzett levegővel szívja magába elkedvetlenítő ismereteit a társadalomról.

A Lear király fenyéréen, a bolond folt hátán folt rongyaiban is hasonlóképp pöckölte magáról a készülő vihar szélrohamában a szabad erdőn a láthatatlan pihéket. Ebben a szerepében rémlett legkeserűbbnek. Shakespeare-t játszott, de saját szavaivá írta át a fordítást, reménytelen pátosszal, keserű eljövendöléssel közölve:

„És oly idő jön, aki még megéri,
Hogy fő divat lesz lábbal mendegélni.”

Finom, távoli idegenséggel jelent meg. Álomszerű távolságtartással élt benne. Akár élete utolsó éveiben, amikor esténként beült valamelyik színház társalgójába, mert szereptelen sem tudott színház nélkül élni. Odafigyelés volt benne mások iránt, gyengédség, törődés, mégis messziről, valahonnan túlról beszélt, túlról szólt, más elszámolási rendszerből.

Ragasztott szakáll helyett saját szőrzetet növesztett. Maszkot csinált mindennapjaira. Mögé rejtőzött. Vastagodott körülötte a magány. Nem is a betegség végzett vele. Kiszorult lassan az életből.

Jellemző rá, hogy amikor Marton Endre 1971-ben Hamlet szerepére kérte, így válaszolt: „Amíg Gábor Miklós él, nem vállalhatja színész, hogy eljátssza a Hamletet” Pedig bátran vállalhatta volna.

Önéletrajzából: „A Papának körkötőgép-üzlete volt. Születésemtől harmincöt éves koromig a IX. kerületben, a Ráday utcában laktam a szüleimmel és a nővéremmel. Szegény, középpolgári család voltunk.

Első elemitől az Ipar utcai polgári negyedik osztályáig nagyon rossz tanuló voltam. A polgári

után beálltam kesztyűsinasnak (de soha nem hozakodtam elő vele akkor, amikor ebből hasznot lehetett volna húzni). Négy évig dolgoztam inasként egy műhelyben, bőrkikészítést, bőrfeldolgozást tanultunk. A pénzt hazaadtam.

Mire 1943-ban segédként felszabadultam, már nem volt kesztyűbőr, így cipőfelsőrész-készítő lettem. Aztán elfogyott a felsőbőr is. Asztalossággal próbálkoztam, később nyakkendő-készítéssel. Majd anélkül, hogy akartam volna, elvittek Szerbiába, egy kis „kirándulásra”.

A háború alatt eszembe sem jutott, hogy meg lehet halni. Erős és szívós voltam, bírtam a napi 8-16 óra csákányozást. Rám is szóltak: ne siess, mert holnap meghalsz! A kidöntött óriásfák tövéénél a Színházi Élet mellékletét olvastam, amit magammal vittem.

(...) 1945 februárjában érkeztem haza. Még világosban érkeztem a Baross utcába. Nem volt város ... A Ráday utcában, otthon, mindent zárva találtam. Édesanyámat elvitték – akkor láttam utoljára, amikor elindultam. Hülye, gonosz, felelőtlen, buta kamaszgyerek voltam. Halálát, hiányát csak később, felnőtt fejjel fogtam fel. Karcsi, a barátom sem élte túl a háborút. Különös: én jobban emlékszem az első barátomra, mint az első barátnőmre. A barátság meghatározó élmény számomra. Végigkíséri az életem...

Életemben a biztonságot a barátság adta. A barátság nem időigényes. Hullámhossz, ízlés, intenzitás kérdése. Úgy kell meghalni, hogy nem lehet egymást cserbenhagyni.

A háború előtt – után: fél év alatt váltam felnőtté.

Amikor a „magánszektor” megszűnt, eszembe sem jutott gyárba menni. Alibi-munkakeresés következett. A színházak kinyitottak. Elhatároztam, hogy tanulni fogok valamit. Mit? Addigra már a legtöbb egyetem megtelt, a Színiakadémiára még lehetett jelentkezni. Így történt, hogy nem mérnök vagy tanár lettem, hanem színész. Nem születtem színésznek, nem akartam színész lenni. De azzá formálódtam.

A Színművészeti Akadémiának a háború utáni első osztályába jártam. Föl sem merült bennem, hogy esetleg nem vesznek fel. Valóban hittem: ha elvégzem a főiskolát, olyan lehetek majd, mint a nagyok a Nemzetiben. Nagyszerű tanári kar foglalkozott velünk: az osztályfőnököm Gellért Endre, tanárain Hont Ferenc, Sík Sándor, Galamb Sándor, Radványi Géza, Kárpáti Aurél, Abonyi Géza... (Én addig csak pengős regényeket olvastam.)

Mániákusan kezdtem ragaszkodni a pályámhoz, óriási szellemi fizikai erőfeszítéssel, hogy életképességemet bizonyítsam. 1950-ben diplomáztam, majd Pécsre szerződtem. Ez a színház akkoriban fénykorát élte. Szendrő József volt az első igazgatóm, mesterem, tanácsadóm, az „Etalon”. Ő Pécsen a budapesti Nemzeti Színházban is látható darabokat vitte színre. Ez a különleges, élethabzsoló színházi szakember és pedagógus klasszikus színházi morállal vezette társulatát. Lehetséges, hogy akadtak nála modernebb, izgalmasabb színházteremtők, de jobbak semmiképpen sem. Szendrő Jóska igazgatósága idején a színház volt a szerelmünk, szórakozásunk, mániánk.

Kitűnő szellemű együtttest gyűjtött maga köré, itt semmi sem béklyózta a pályakezdőket. A színházi gátlástalanság korszakát éltem, nem zavart semmiféle stílustörekvés. Harmincéves koromban azt csináltam, amit kellett. Színházat.

1953-ban szerződtem a budapesti Nemzeti Színházhoz. Az elérhető rang, a mércék „teteje”: a Nemzeti tagjává válni, Az ország legjobb színészei egy színházban – ettől lett Nemzeti. Ezek a színészhíriások – Rátkai Márton, Tímár József, Balázs Samu, Bajor Gizi, Bihari József, Makláry Zoltán – a rossz írók műveit ugyanolyan frenetikus sikerrel szólaltatták meg, mint Shakespeare-t. Hittek valamiben, s tehetségüket – a legmagasabb színvonalon – ennek szolgálatába állították.

(...) Megértettem, hogy a színészetem eszköz arra, hogy valakit vagy valamit – nálam jóval többet – szolgáljak. S ettől a felismeréstől kezdve eszerint éltem. Céлом lett: legalább egy gondolatot vigyen haza az, aki lent ül: a közönség. Beleszólni a világ dolgába – így – gyönyörűség!”

Forrás: MÉL, terasz.hu, szinhaz.hu

<http://jmpoint.hu/modules.php?name=News&file=article&sid=222>